

*Акредитація, як інструмент
забезпечення довіри до результатів
оцінки відповідності*

**Доповідь
Начальника відділу акредитації
лабораторій НААУ
Ликіна О.О. за темою:**

**“Проблемні питання у сфері
простежуваності та невизначеності
вимірювань і шляхи їх вирішення”**

Визнання результатів випробувань

- 1. Забезпечування визнання результатів випробувань є ключовим моментом для подолання технічних бар'єрів при міжнародній торгівлі**
- 2. Визнання результатів випробувань забезпечується через простежуваність вимірювань**
- 3. Вимога забезпечення простежуваності була однією з основних вимог до України щодо технічного регулювання при вступі в СОТ**
- 4. Забезпечування простежуваності результатів вимірювань є також вимогою стандартів ДСТУ ISO/IEC 17025, ДСТУ ISO 9001, ДСТУ ISO/IEC 17020, ДСТУ ISO/IEC 17011, які діють в Україні у сферах акредитації та підтвердження відповідності**

Простежуваність результатів вимірювань

1. Простежуваність результатів вимірювань до заявленого метрологічного еталону забезпечується через нерозривний ланцюжок калібрувань вимірювальної системи або порівнянь, кожне з яких робить внесок до вказаної невизначеності вимірювання
2. Результати попереднього аудиту системи акредитації в Україні, який був проведений європейськими фахівцями, у рамках програми Твіннінг щодо забезпечення простежуваності вимірювань:
 - виявлено розрив ланцюга простежуваності вимірювань фізичних величин у ВЛ з наступних причин:
 - калібрувальні лабораторії, що забезпечують простежуваність національної еталонної бази до міжнародної не акредитовані на відповідність стандарту
ДСТУ ISO/IEC 17025

Простежуваність результатів вимірювань

- наявна простежуваність вимірювання національної еталонної бази до міжнародної по багатьом видам вимірювань відсутня
- 3. Доказом наявності простежуваності можуть бути опубліковані на сайті BIPM (www.bipm.org) СМС рядки
- 4. Величини охоплені таблицею BIPM СМС в Україні:
AUV - Акустичний тиск у повітрі (підтвердження 2005р., 2008р.);
ЕМ - Електричні величини (лише напруга змінної частоти та висока напруга постійної частоти);
L - Просторові величини (лише довжина та нерівність 2005р.);
М - Маса та потік (лише 1 кг та 50 кг, але відсутній на сайті BIPM);

Простежуваність результатів вимірювань

PR - Тиск - немає;

QM - Кількість речовини (лише CO, CO₂ та пропан в азоті 2007 р.);

RI - Іонізована радіація – немає;

T- Температура та вологість – немає;

TF - Час та частота - частота, інтервал часу.

5. Метрологічна структура України не забезпечує простежуваність вимірювань у повному обсязі: не усі еталони мають результати звірянь з міжнародними, а там де мають не охоплюють усі 12 видів вимірювань

Оцінювання невизначеності вимірювань та нормативна база

1. Відсутнє оцінювання невизначеності вимірювань на різних рівнях метрологічних робіт
2. Законодавча метрологія базується на концепції похибки, що призводить до браку інформації для оцінки невизначеності і забезпечення простежуваності
3. Свідоцтво про повірку в законодавчій метрології базується на стандартах національного та міждержавного рівней. Тому лабораторії не можуть продемонструвати, що застосовані методи калібрування відповідають міжнародним. Тобто нормативна база України з метрології не гармонізована з міжнародною
4. Стандарти та інші нормативні документи з методів випробувань, на які посилаються у своїх галузях акредитації випробувальні лабораторії не гармонізовані з міжнародними

Шляхи вирішення

- 1. Перегляд та приведення законодавчої та нормативної документації в сфері метрології до вимог міжнародних та європейських стандартів**
- 2. Гармонізація стандартів, керівництв та рекомендацій міжнародних і європейських організацій по питанням оцінки невизначеності вимірювання**
- 3. Забезпечення на регулярній основі звіряння національних еталонів з міжнародними еталонами та калібрувальними лабораторіями та на регулярній основі підтверджувати свої калібрувальні можливості шляхом звірянь з наступною публікацією СМС рядків на сайті ВІРМ**
- 4. Акредитація калібрувальних лабораторій на відповідність вимогам стандарту ДСТУ ISO/IEC 17025**

Контакти НААУ

М. Київ – 01133

Вул. Кутузова 18/7

Тел.: 286-62-84

E-mail: office@naau.org.ua

www.naau.org.ua

